

virati. Če bo šlo tako dalje, morala bo ta šola izpremeniti svoje ime ter se imenovati „pripravnica za poštne in železniške uradnike.“ To žalostno prikazen bi morale vendar dežele in država korenito premisliti ter jo brez odloga odpraviti, toda ne s snovanjem ženskega učiteljskega v Mariboru, ampak je edina in popolnoma zanesljiva pomoč: uravnavava učiteljskih plač po plačah državnih uradnikov treh oz. štirih najnižjih činovnih razredov.

Društveni vestnik.

Kranjsko.

„Jubilejska samopomoč.“

Takoj po glavni skupščini „Zaveze“ je zborovalo z „Zavezo“ združeno podporno društvo „Jubilejska samopomoč“. Društveni načelnik, g. nadučitelj Fr. Ks. Trošt, nam je podal o tem društvu tako-le poročilo:

Slavni zbor!

Bodite mi presrečno pozdravljeni, dragi tovariši, gospe in gospodične tovarišice!

V kratkih potezah Vam podajam delovanje našega društva „Jub. samopomoč“ v pretekli tretji dobi obstanka.

Pri lanskem zborovanju smo izpremenili pravila, katera je visoka c. kr. vlada potrdila. Naša nada se, žalibog, ni spopolnila, kakor smo upali, da bode pristopilo več tovarišev v krog našega društva, premalo je agitacije za to korenito društvo. Delajte po svojih močeh, in nabirajte udov, da se bode njih število pomnožilo.

Pristopili sta dve gospici v društvo, a prostovoljno je izstopil en ud, tako da nas je sedaj 173. Nemila smrt nam je vgrabila enega člana, preminula je koncem junija l. 1901 učiteljeva udova gospa Kovačič v sv. Marjeti ob Pesnici. — Bodi ji blag spomin!

Društvo je imelo v zadnji poslovni dobi

dohodke	1441 K 20 h
in stroške	926 K 37 h

preostanka v blagajni	514 K 83 h
---------------------------------	------------

Stanje premoženja je sledeče:

V mestni hranilnici v Ljubljani

je vloženih	1700 K 40 h
v poštne hranilnici je	487 K 75 h
in v gotovini	27 K 08 h

torej skupno	2115 K 23 h
------------------------	-------------

V odboru, ki ste ga volili v Mariboru, in kateremu z današnjim dnevom poteče poslovna doba, so poleg mene še tovariši: Jakob Dimnik, Engelbert Gangl, Juraj Režek in Albert Sič. Kot preglednika računov sta bila Leopold Armič in Maks Josin.

To je moje kratko poročilo, ki si ga izvolite vzeti na znanje z opazko, da so vsi člani poravnali društvene zaveznosti, in prosim iste, da tudi v bodoče storé redno svojo dolžnost, ko hitro se jim razpošljejo poštne položnice, ker to olajša delo in redno poslovanje, pa tudi se ognemo nadležnih opominov. Red mora biti povsod, osobito pa pri našem društvu, ki je tako rekoč denarno društvo.

Na Igu pri Ljubljani, 12. avgusta 1902.

Trošt, predsednik.

Računi so se odobrili, odbor je bil izvoljen zopet stari in sicer: Fran Ks. Trošt predsednik in blagajnik, Jakob Dimnik podpredsednik, Engelbert Gangl tajnik, Juraj Režek in Albert Sič odbornika. Pregledniki računov: Luka Jelenc, Leop. Armič in Maks Josin.

Štajersko.

Učiteljsko društvo za ptujski okraj zboruje dne 6. novembra t. l. dopoldne ob pol 11. uri v okoliški šoli in ne ob 11. uri, kakor je bilo v zadnji številki tega lista pomotno navedno.

Učiteljice in učiteljice mariborske okolice bodo zborovali 6. dne m. novembra t. l. Začetek zborovanja ob 10 uri v Leitersberg-krčevinski šoli. Dnevni red 1. Zapisnik; 2. Dopisi; 3. Predavanje: „Veljava in važnost nazoril sploh.“ — 4. „Duševno-stanovska ednota učiteljev je temelj njihove gospodarske edinstvenosti“ (Požegar). 5. Predlogi-nasveti Na obilno udeležbo vabi tač. predsednik Požegar.

Šmarsko-rogaško učiteljsko društvo zboruje v nedeljo, 9. listopada ob desetih dopoldne v Šmarji pri Jelšah po zadnjič določenem sporedu. Posebno važen je tudi dopis „Lehrerbunda“, o kojem se bo takrat razgovarjalo. K obilni udeležbi vljudno vabi odbor.

Savinjsko učiteljsko društvo zboruje dne 30. vinotoka ob 2. uri popoldne na Gomilskem po sledečem sporedu: a.) Zapisnik zadnjega zborovanja in dopisi. b.) Poročilo o zadnji skupščini „Zaveze“ v Trstu (g. Kramar). c.) Česa treba, da bode šolstvo našega okraja tudi v prihodnje vrlo napredovalo [nadaljevanje] (J. Zotter). d.) Nasveti. K obilni vdeležbi vabi — odbor.

Sevniško-brežiško učiteljsko društvo bo zborovalo dne 16. novembra t. l. v šoli na Vidmu. Pričetek ob 10. uri dopoldne. Dnevni red: 1.) Zapisnik zadnjega zborovanja. 2.) Društvene zadeve. 3.) Poročila o letošnjem glavnem zborovanju „Zaveze.“ 4.) O nabiranju bajeslovne in zgodovinske snovi za domovinoslovni pouk. 5.) Želje in nasveti. Tovariši (ice)! To bode zadnje zborovanje v tekočem — 30. — društvenem letu. Pridite torej vsi stari in zvesti društveniki ter pripeljite s seboj tudi mlajše, na novo v našem okraju nameščene, tovariše (ice), da stopijo tudi v naš krog!

Odbor.

Učiteljsko društvo za celjski in laški okraj ima svoje redno zborovanje v nedeljo, dne 2. novembra t. l., ob polu 11. uri dopoldne v prostorih okoliške deške šole v Celju. — Vsi p. n. predsedniki, oz. njih namestniki slov. učit. društev na Sp. Štajarskem se vljudno vabijo, da sigurno pridejo v nedeljo, dne 2. novembra t. l., ob 3. uri popoldne v okoliško deško šolo v Celju v svrhu osnovitve „Zveze slov. štajarskih učiteljev in učiteljic“.

Načelnništvo „Centralnega odbora sl. štajarskih učit. društev“.

Konjiško učit. društvo zboruje v četrtek, dne 6. novembra t. l. ob 1/2 11. uri dopoldne v slov. šoli v Konjicah po nastopnem vspredu: 1. Zapisnik in dopisi. 2. Poročilo o letošnjem glavnem zborovanju „Zaveze“. (Poroča g. L. Serajnik ml.) 3. Poročilo g. tajnika o minulem društvenem letu. 4. Poročilo gđc. blagajničarke. 5. Volitev društvenega odbora za l. 1903. 6. Določitev društvenega prispevka. 7. Vprašalna skrinjica. 8. Druge društvene zadeve in nasveti. Na polnoštevilno udeležbo vabi vljudno Josip Čeh, t. č. predsednik.

Književnost in umetnost.

„Popotnik“ ima v svoji 10 št. sledečo vsebino: 1. H. Schreiner: Analiza duševnega obzorja otroškega in dušeslovni proces učenja. 2. Dr. Fran Plešič: Statistična ocena dobrih in zlih vplivov učiteljev na učence. 3. M. Heric: Kako se naj izvršujejo naloge iz geometrijskega oblikoslovja na višji stopnji naših ljudskih šol. 4. A. Pesek: Darwinizem in vzgoja. 5. J. L.: Nekaj o zasebnem ponku aristokratske mladine. 6. Razgled. Listek 317. — Pedagogiški paberki 318. — Kronika.

Novo učilo. Tukajšnji slikar V. Novak, stanujoč na Bregu štev. 16, je izdelal po načrtu in navodilu c. kr. okr. šolskega nadzornika g. A. Maierja diagrame metulja in hrošča in sicer z zgornje in spodnje strani. Na teh slikah vidi otrok razločno oči, tipalnice, krila, noge in druge dele metulja in hrošča. To najnovejše, v istini zelo praktično učilo priporočamo kar najtopleje šolskim vodstvom in krajnim šolskim svetom. Naroča se pri zgoraj imenovanem slikarju.

Slika dr. Frana Prešerna. Ravnokar začela je založništvo te slike našega pesnika-velikana z razpošiljanjem iste. Sliko, ki je umetniško dovršena, je napravil gospod Alojzij Šubic, akademičen slikar v Celju, po edinem pravem originalu, ki je sedaj v posesti gospoda ravnatelja Levca v Ljubljani. Slika razstavljena je v izložbi trgovine gosp. Drag. Hribarja v Celju. Z okvirjem vred stane ista 40 K (na obroke 50 K) ter se dobi pri založništvu te slike dr. Frana Prešerna v Celju, kamor je nasloviti tudi vsa naročila. Opozarjamo p. n. občinstvo, naj pridno seže po tej res krasni podobi, ki bi ne smela manjkati v hiši nobenega zavednega Slovenca.

Mittheilungen des Musealvereines für Krain. Vsebinska III. in IV. zvezka je-ta le: 1. Tapferkeitszeugniss zweier Krainer, von Fr. Komatar. 1. Ueber die geographische Verbreitung von Daphne Blagayana Freyer, von prof. Alfons Paulin. 3. Die Territorialeinleitung der Illyrischen Provinz Krain unter französischer Verwaltung, von Dr. Seraphine Puchleitner. Kleine Mittheilungen: Grabdenkmale in der Kirche zu Poganitz bei Rudolfswert, von Konrad Črnologar. Ein Beitrag zur Geschichte der einstigen italienischen Oper in Laibach, von Konrad Črnologar. Aus der Bibliothek in Weissenstein, von Konrad Črnologar.

Zakon, veljaven za vojvodino Kranjsko z dne 30. julija 1900 (učiteljski pokojninski zakon) je izšel v A. Kleinovi tiskarni. Cena broširanemu izvodu je samo 20 h.

Določbe glede odvrčanja jetike. Odlok c. kr. ministrskega predsednika. Tudi ta brošura se dobiva v Kleinovi tiskarni po 10 h.

Vestnik.

Osobne vesti. Nadučitelj v Makolah je postal učitelj Martin Šamperl iz Črešnjevca, pri Sv. Venčeslavu pri Slov. Bistrici ondodni šolski vodja Ivan Pouh, v Dobovi pri Brezicah Simon Gajšek, nadučitelj v Bučah. Učitelj-voditelj v Žusemu pri Šmarju je postal učitelj Ljudvik Ulčar iz Kobilje glave pri Sežani, v Breznem pri Marenbergu učitelj Josip Hernaus iz Selnice. Stalni učitelji ozir. učiteljice so postali: v Poljčanah Ivan Polak iz Hrastnika, pri Sv. Jurju v Slov. gor. Ljudvik Šijanec od Sv. Marjete pri Ptuj, potem začasni učiteljici Marija Jeran in Antonija Boben istotam, na Sladki gori pa ondodni začasni učiteljici Angela Jaklič in Ljudmila Fink-Koklič. V stalni pokoj sta šli učiteljici Marija Iglar v Loki pri Zidanem mostu in Viljemina Rischer v Studencih pri Mariboru.

Hospitacija. Učiteljstvo ljubljanskih ljudskih šol je imelo dne 23. oktobra letošnjo prvo hospitacijo v I. razredu na II. mestni šoli. Nastopil je g. učitelj P. Gorjup ter obravnaval na podstavi Črnivčeve računice število 6. Po kratki debati, v katero so posegli gg. nadzornik, Dimnik in Marolt, se je v obče povdarjalo, da je gospod predavatelj svojo nalogo prav dobro izvršil. Prihodnji mesec bo nastopil g. učitelj I. Bernot, meseca decembra pa g. Fr. Gärtner. Prve letošnje hospitacije se je vdeležilo ljubljansko učiteljstvo polnoštevilno, kar kaže, da teži ljubljansko učiteljstvo po napredku in izboljšanju ljudskega šolstva, in to nas veseli.

Deželna učiteljska konferenca. V odbor za to konferenco, ki bo prihodnje leto, so izvoljeni: Gospod Ivan Bernot v Ljubljani, gospod Karol Česnik v Knežaku, g. Fr. Gärtner v Ljubljani, g. Fr. Gregorač v Dolnji vasi, g. Jos. Gregorin v Črnučah, g. Luka Jelenc v Ljubljani, ravnatelj g. Fr. Levce v Ljubljani, gđe. Albina Sark v Novem mestu, g. Ivan Šega v Sp. Logatcu, g. Ivan Toman v Moravčah, gosp. Jos. Zajec v Vel. Gabru in g. Valentin Zavrl v Begunjah.

Gonjo proti „Popotniku“ so iznova uprizorili kranjski klerikalci. Prišel je gospod tehant iz Kranja pri seji krajnega šolskega sveta; obljubil je tudi, da stori potrebne korake v tem oziru pri višjih šolskih oblastvih. Seveda, novo leto se bliža in klerikalci bodo bobnali proti vsem naprednim listom. Mi pa pravimo: naj ne bo z novim letom nobene šole, da bi ne bila naročena na „Popotnik“ in tudi ne napredne učiteljice in naprednega učitelja, kateri bi ne bil naročnik „Tovarišev.“ Istotako moramo podpirati tudi „Zvonček“.

Učiteljske spremembe v krškem okraju so bile v zadnjih mesecih kaj živahne. V stalni pokoj sta stopila nadučitelja Francišek Fabjančič iz Bučke in Francišek Lavrič iz Škocijana, a premeščeni so bili nadučitelji: Jernej Ravnikar iz Mokronoga v Trnovo, Ivan Bernot iz Velike Doline v Ljubljano in Jakob Cepuder iz Studenca v Hrušico ter provizorična učitelja Francišek Petrič iz Leskovca v Strugo in Vincenc Zahrastrnik iz Doboveca v Šiško. Razven tega se je odpovedala svoji službi v Sv. Križu pri Kostanjevi učiteljica Pavla Tavčar ter so se otvorila z začetkom tega šolskega leta štiri nova učna mesta. Nadučiteljem sta bila imenovana dosedanja učitelja Vinko Berec v Sv. Janžu in Francišek Škulj v Tržišču, definitivnim učiteljicam pa Ana Kopač iz Božjakova za Sv. Janž, Angela Bavdek iz Dragatuša za Leskovec, Ljudmila Črne iz Starega trga za Rako, Grbajs Marija, bivša učiteljica v Sv. Križu na Štajerskem za Tržišče in Ivana Simončič iz Dobrave pri Zasipu za Sv. Rupert. Provizorično nameščeni pa so bili Ana Fabijan iz Radovice za Bučko in Alojzij Pleskovič iz Bušeče vasi za Škocijan ter Peter Jankovič iz Ljubljane za Vel. Dolino, razven tega tudi še učiteljski kandidatje, oziroma učiteljske kandidatkinje: Jožef Ambrožič iz Poljan za Bušečo vas, Andrej Škulj iz Griča za Sv. Janž, Anton Kadunc iz Čermošnjice za Sv. Jernej, Matija Pelko iz Tržišča za Studenec, Marija Gasperin iz Starega trga za Sv. Križ, Jadviga Schott za Mokronog, a obolelo učiteljico Avgusto Kolnik suplira Gabrijela Šimenc. V Bransko-Kalu je nameščen suplent Vincenc Jurman, v Dobovec Jožef Poljanec ter v Hrvaškem brodu Karol Krištof. Zadnji je star nič manj kakor 72 let — znak, kako veliko je pomanjkanje učiteljev v zadnjem času. Da je to vprašanje postalo res pereče, razvidno je že iz tega, da službuje v krškem okraju sedaj 37 učiteljic a le 33 učiteljev, vštevši 3 suplente. Celo na šestih večrazrednicah so učiteljice provizorične voditeljice.

Učiteljske izpremembe v postojnskem in logaškem okraju. Gđe. Viktorija Juvančič, učiteljica v Postojni, se je odpovedala službi; G. Martin Žarnik, nadučitelj v Trnovem, je šel v pokoj; g. Franc Ivanec, nadučitelj v Senožečah, je premeščen kot učitelj v Kranj; g. Jernej Ravnikar, nadučitelj v Mokronogu, je premeščen v Trnovo; g. Anton Bezeg, nadučitelj v Banjaloki, je šel za učitelja na Goče; g. Franc Punčah, učitelj v Vipavi, je začasni šolski voditelj dvo-razrednice v Vrhpolji; gđe. Ivana Prešern, zač. učiteljica na Planini, je v enaki lastnosti premeščena v Vrhpolje; g. Franc Mercina, učitelj na Gočah, je premeščen v Senožeče ter je tam začasni šolski voditelj. Kot začasni učitelji ozir. učiteljice so nameščeni kandidatje: g. Fortunat Lampret, in g. Franc Silvester (pom. učitelj) v Postojni; g. Josip Lipovec v Bahovji, mesto učitelja g. Antona Turka, ki je bil premeščen v Orehek; g. Franc Zrimšek v Trnaji, mesto učitelja g. Josipa Čopa, ki je šel v pokoj; gđe. Franciška Valenčič v Knežaku (za vsopredni razred); gđe. Štefanija Kokalj v Košani (za novoustanovljeni 3. razred); gđe. Katarina Valenčič na Premu; g. Franc Grum v Vipavi (pom. učitelj.); g. Franc Mušer v Senožečah (pom. učitelj.); gđe. Ludmila Bukovic, učiteljici v Postojni, je začasno izročeno šolsko vodstvo na Planini; gđe. Roza Jelenc v Št. Petru; gđe. Leopoldina Rant v Starem Trgu pri Ložu mesto učiteljice Ludmile Černe, ki je bila imenovana za stalno učiteljico na Raki. gđe. Berta Rössmann v Starem Trgu (pom. učiteljica); g. Rafael Gostiša v Idriji; gđe. Davorina Lapajne v Idriji (suplentinja); gđe. Marija Močnik v Žireh (pom. učiteljica); gđe. Matilda Poženel v Črnem Vrhu; gđe. Marija Krall pri Sv. Vidu mesto učiteljice Apolonije Dolinšek, ki je šla v pokoj; gđe. Alojzija Delak, učiteljica na Premu, je premeščena v gor. Logatec.

Iz litijskega okraja. Za Kolovrat je bila imenovana učiteljska kandidatinja Marija Levce iz Črnega vrha, za Krko pa Ljudmila Mazgon iz Ljubljane,

Trpinčenje v samostanski šoli. Državno pravdnništvo je postavilo nunsko šolo Notre-Dame de Charite v Toursu pod policijsko nadzorstvo. V tem zavodu so uganjale pobožne nune naravnost bestialne surovosti napram učenkam, ki spominjajo na srednjeveške torture. Učni uspehi so se že dalje časa kazali najslabši, zato pa so bile gojenke — tudi 7 in